

The background of the slide is a dense, slightly blurred image of many fish, likely carp, swimming in a tank. The fish are packed closely together, and their scales and fins are visible. The overall color palette is muted, with various shades of grey, brown, and white.

A magyar haltermelés kihívásai

Sziráki Bence

ügyvezető igazgató

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet

- A MA-HAL általános célja, hogy javítsa Magyarország területén a hal termékpálya szereplőinek a versenyképességét, ellássa a halászati és akvakultúra ágazat szakmai érdekképviseletét, hosszú távon elősegítse a hazai haltermelés fenntarthatóságát, elérje a halgazdálkodási tevékenységet végzők szakmájának kedvezőbb társadalmi megítélését.
- A MA-HAL két jogelődszervezet, nevezetesen, a Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége (MAHAL), és a Magyar Akvakultúra Szövetség (MASZ) összeolvadásával jött létre. 2016. december 16-án alakult meg a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL), törvény adta lehetőségekkel élve új irányok nyíltak meg az ágazati érdekképviselet előtt.
- A Földművelésügyi Minisztérium 2018. április 5-én kelt ApF/154 – 1/2018. iktatószámmal ellátott határozatával ismerte el a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezetet, mint a halászati, és akvakultúra ágazat szakmaközi (ágazatközi) érdekképviseleti szervezetét. Magyarországon a MA-HAL a hetedik elismert szakmaközi szervezet, míg az Európai Unión belül az első szakmaközi szervezet a halászati, és az akvakultúra ágazatban.
- Tagjaink tógazdasági és intenzívüzemi haltermelők, halfeldolgozók, kereskedők, egyetemek és kutatóintézetek.
- A MA-HAL és a MOHOSZ stratégiai együttműködést kötött 2017. március 20-án.

A magyar haltermelés értékei

- A magyar haltermelés környezetbarát módon, alacsony energiafelhasználással és magas színvonalon működik.
- A halgazdálkodás komoly erőforrást jelent, a magyar mezőgazdaság meghatározó része, egyúttal hozzájárul a vidéki munkahelyteremtéshez és a fenntartható fejlődéshez.
- Magyarország szerencsés helyzetben van, mivel a tógazdasági haltermelés szempontjából ideális földrajzi elhelyezkedése révén biztosítani tudja a fogyasztók részére a kitűnő minőségű édesvízi halakat.
- A haltermelés, mint tevékenység túlmutat a számszerűsített adatokon, hiszen több társadalmilag hasznos funkciója is van:
 - **Természetvédelem és környezetvédelem**
 - Vízgazdálkodás
 - Gazdasági hatás
 - Társadalmi hatás

A magyar akvakultúra ágazat helyzete 2020-ban

- A hazai **tógazdasági termelés** mennyisége 2020-ban **21 353 tonna volt**, az előző évi mennyiséghez képest közel 4 százalékkal magasabb. A korábbi évek tendenciájának megfelelően továbbra is az Észak-Alföldön, Dél-Dunántúlon és Dél-Alföldön koncentrálódott a halhústermelés 84,3 százaléka.
- Gazdaságilag legfontosabb halfajunk a **ponty**, amely a tógazdasági étkezési célú halhústermelésből 82,7 százalékkal részesedett a 2020-as évben.
- A magyarországi haltermelés meghatározó bázisát a halastavak adják, amelyek üzemelt területe **26 585 hektár** volt 2020-ban.
- Az **intenzív rendszerekben** történő haltermelés mennyisége 2020-ban **5277 tonna** volt, ami az előző évhez mérten 11 százalékos bővülést jelentett. Az intenzív üzemekben étkezési célra megtermelt hal mennyisége 4051 tonnát tett ki 2020-ban
- A halak és halászati termékek **exportértéke** 2020-ban **6,1 milliárd** forintot, importértéke 38 milliárd forintot ért el, a külkereskedelmi forgalom 32 milliárd forintos passzívuma 1,4 milliárd forinttal meghaladta a 2019. évit, amikor 31,1 milliárd forintot tett ki a deficit.

(forrás: AKI)

Hazai horgászpiac

- Magyarországon **166 446 hektár** horgászati célú kezelésben lévő vízterület van, amelyből a MOHOSZ szervezeti rendszerébe tartozik 134 500 ha.
- Több mint **770.000 regisztrált horgász**
- **5 664,5 t volt a horgászfogás** 2020-ban, amelyből 3 894,5 kg ponty
- 2020-ban **5 189,4 t volt a horgászati célú haltelepítés**, amelyből 1.176.7 t a tavaszi intervenciós pontytelepítés
- Erősödő együttműködés és koordináció a haltermelők és a horgászszervezetek között

A hazai akvakultúra ágazatot érintő főbb problémák

- Az ágazat jövedelemtermelő képessége alig éri el a 4 százalékot, ez csak szűk keretek között teszi lehetővé a pályázatokhoz szükséges önrész kigazdálkodását.
- Egyre gyakrabban jelentkező időjárási anomáliák, amikhez a jelenlegi termeléstechológia nehezen tud alkalmazkodni
- Növekvő madárnyomás
- A takarmány és a gázolaj árának, valamint munkabérek gyors növekedését nehezen tudja érvényesíteni az ágazat a hal árában.
- A tógazdaságok még mindig hátrányt szenvednek a támogatáspolitikában a mezőgazdaság más ágazataihoz képest
- Még mindig alacsony a feldolgozott hal aránya.
- Kiszámíthatatlan hullámzó exportpiacok
- A MAHOP (2014-2021) források nehézkes felhasználása

Miért kerül 850 forintba 2021. őszén egy kg horgászati célú telepítésre szánt III nyaras ponty? Mi áll a halárak növekedése mögött?

- **Takarmányárak növekedése**

- Takarmánybúza (2020/2021 36. hét) 53.102 Ft/t -> **76.799 Ft/t** +44,63%
- Kukorica (2020/2021 36. hét) 45.668 Ft/t -> **72.818 Ft Ft/t** +55,44%

- **Üzemanyagárak növekedése:** A halak szállítása, etetése és őrzése jelentős üzemanyag felhasználással jár, hiszen a halakat vízben szállítjuk. Az elmúlt egy évben jelentősen emelkedtek az üzemanyagárak, ez a gázolaj esetében **145 forintos** növekményt jelent literenként.

- **Munkabérek növekedése:** A KSH felmérése szerint tavaly óta 10,1 %-al nőtt az átlagbér Magyarországon, továbbá jövőre 200 ezer forintra nő a minimálbér.

- **Időjárás:** A tógazdasági haltermelés szempontjából borzalmas évet tudhat magának az ágazat. Hideg, csapadékszegény tavasz, majd elhúzódó nyári aszály

A hazai akvakultúra ágazat erősségei

- Erősödő horgászpiac
- 5 %-os ÁFA
- Vízdíjak mérséklése
- Folyamatos párbeszéd és jó együttműködés a döntéshozókkal, valamint a szakmai szervezetekkel
- Növekvő hazai halfogyasztás (6,7 kg/fő/év)

Az ágazat lehetséges fejlesztési irányjai

- A változó időjáráshoz történő alkalmazkodóképesség növelése
- Új víztakarékos technológiák és új halfajok bevonása a tógazdasági haltermelésbe
- Alkalmazkodás a növekvő horgászigényekhez
- Az állategészségügyi diagnosztika és a kezelések fejlesztése
- Feldolgozottság növelése, új termékek kifejlesztése
- Ágazati marketingtevékenység erősítése

A MAHOP jelenlegi helyzete (2021.09.28.)

- **Beérkezett támogatási igény (visszavont és elutasított támogatási kérelmek nélkül):**
 - 231 db - 20 702 621 558 HUF összegben (59 150 347 EUR)
 - Kiemelt: 5 db - 2 055 569 571 HUF (5 873 056 EUR)
 - Standard: 226 db - 18 647 051 987 HUF (53 277 291 EUR)
 - Ez a teljes MAHOP keret 118,32 %-a.
- **Megkötött támogatási szerződés + kiadott támogatói okirat:**
 - 222 db – 17 878 094 713 HUF összegben (51 080 271 EUR)
 - Ez a teljes MAHOP keret 102,17%-a.
- **Kifizetés a kedvezményezettek részére:**
 - 11 280 555 377 HUF (32 230 158 EUR)
 - Ez a teljes MAHOP keret 64,47%-a.

Forrás: Agrárminisztérium

MAHOP PLUSZ

- A MAHOP új ciklusának forrástervezése során, az ágazat eddigi történetében egyedülállóan 2020. január 30-án átadásra került az Agrárminisztérium részére az a konszenzusos forrásfelosztási javaslat (ikt.: 332/220.), amely a 16 Mrd Ft tervösszegre az ágazati kulcsszereplők, a MA-HAL, mint szakmaközi szervezet, valamint a hazai természetes vizeket telepítő, de közfeladat-ellátása keretében az extenzív haltermelésben is közvetlenül érdekelt MOHOSZ fogalmazott meg a – mai nevén - MATE szakembereinek bevonásával.
- Ezt követően a Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata alapján túlzás nélkül történelmi jelentőségű döntés született, mert a mintegy 4500 Mrd nemzeti forrás bevonása az agrárium minden szegmensét, cél szerint a hazai önellátást, a minőséget egyaránt támogatja és erősíti majd a következő uniós támogatási ciklusban. A szövegezés alapján a magyar haltermelés és halgazdálkodás szereplői konstatálták, hogy **az ágazat kimaradhat e rendkívüli lehetőségből**, mert az ágazati operatív program (MAHOP+) az EU forrásallokációs logikája miatt továbbra sem az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap keretein belül működik.

Javasoltuk, hogy a beruházások esetén a támogatás intenzitása 60 %-ra növekedjen!

A MAHOP + forrás felosztásáról jelenleg még nem született döntés!

A MA-HAL és a MOHOSZ forrásbővítési javaslata a 2021-2027-es ciklusra

- Az ágazat versenyképességének fenntartásához, az érintett víztestek ökoszisztéma-szolgáltatásainak biztosítása érdekében egy hektár területegységre vetítve legalább **80 000 Ft/ha/év** támogatás biztosítása szükséges.
- A korábbi tapasztalatokat figyelembe véve a támogatandó terület kiterjedése 20 000 ha, így a bevonandó támogatási forrás összege évente maximum 1,6 Mrd Ft, a 2021-2027 közötti hétéves pénzügyi ciklusban összesen várhatóan 8-11 Mrd Ft, amely megegyezik a korábbi közös javaslat anyagával.
- Javaslatunk és az ágazat véleménye alapján amire most égető szükség van, az a ciklusra jutó mintegy **8-11 Mrd Ft-os ágazati forrásnövelés** (nemzeti kiegészítő forrás) mielőbbi meghatározása, a döntés kormányhatározati rögzítése.

Területalapú kompenzációs támogatások más pontytermelő tagállamokban

- Csehország 969 EUR / hektár / év (2022-től)
- Ausztria 300 EUR / hektár / év (2022-től nőni fog)
- Lengyelország 250 EUR / hektár / év (tervezet)
- Szlovákia (kialakítás alatt, 2022-től)
- Németország (kialakítás alatt, 2022-től)

A MAHOP Plusz legfontosabb céljai

- a természetes vizek halállományának növelése, a vízfolyások ökológiai állapotának és a víz minőségének javítása
- a biodiverzitás fenntartása tudományos alapokon nyugvó és innovatív halgazdálkodási gyakorlatok kialakítása
- az adatgyűjtési és ellenőrzési rendszer továbbfejlesztése
- ágazati szaktanácsadás és iskolarendszeren kívüli képzés támogatása
- termelői szervezetek létrehozásának támogatása, segítve a tagok piacra jutását és erősítve a piaci pozícióikat
- a biodiverzitás megőrzése és növelése mellett az akvakultúra fenntarthatóságának alternatív energiaforrásokkal, illetve a környezetterhelés csökkentésével történő biztosítása
- új fajok termelésbe vonása, innovatív technológiákat alkalmazó haltermelés fejlesztése
- a halfeldolgozás támogatásával a fogyasztók minőségi haltermékekkel való ellátása
- a munkakörülmények és állatjólét javítása az akvakultúra és a halfeldolgozás területén
- a kutatás és termelés közötti tudástranzfer támogatása
- halastavak természetiérték-fenntartó szerepének támogatása

A large group of fish, likely carp, packed together in a container. The fish are densely packed, with their scales and fins visible. The overall color palette is muted, with shades of grey, beige, and light brown. The text "Köszönöm a figyelmet!" is overlaid in the center in a bold, black, sans-serif font.

Köszönöm a figyelmet!